

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Хмельницького фахового коледжу

Університету „Україна”

Ольга ПОЛЬОВИК

01 09 2025 р.

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Повна назва дисципліни (державною мовою)	Анатомія людини
Спеціальність	А7 Фізична культура і спорт
Освітня програма	Фізична культура і спорт
Рівень освіти	фахова передвища освіта
Статус навчальної дисципліни	загальноуніверситетська
Курс і семестр вивчення	1 курс, 1 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (зазначаються відповідно до навчального плану)	Лекції 30 год.
	Семінарські 14 год.
	Самостійна робота 46 год.
Вид індивідуального завдання	реферат
Форма підсумкового контролю	екзамен
Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу	http://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=28376
Циклова комісія	Фізичної культури і спорту
Викладач	Шпілевська Марія Максимівна – викладач циклової комісії з фізичної культури і спорту Хмельницького фахового коледжу, к.мед.н. https://hist.km.ua/index.php/component/content/article/306
Контактна інформація викладача для консультацій	<i>Телефон інституту:</i> (0382) 70-45-56 <i>Електронна пошта:</i> imdub@ukr.net <i>Кабінет:</i> 38
Анотація навчальної дисципліни	
Мета дисципліни	формування у здобувача освіти знань будови тіла людини, систем і органів, їх функцій, взаємовідносин та взаємодій у живому організмі.

Мета орієнтована на формування компетентностей	Мета дисципліни «Анатомія людини» є формування системи фундаментальних знань про будову тіла людини та набуття практичних навичок, необхідних для подальшого вивчення клінічних предметів.
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати положення та рухи тіла людини; - використовувати отриманні теоретичні знання для правильної організації та проведення якісного контролю та тренувального процесу; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильно використовувати, застосовувати терміни та анатомічні поняття в подальшому вивченні матимуть з анатомії та в практичних діяннях та процесах фізичної реабілітації хворих; - володіти базовою науковою анатоμο-фізіологічною термінологією; - характеризувати особливості будови органів і систем людини.
<p>Перелік тем навчальної дисципліни Змістовий модуль 1. Змістовий модуль 1. Вступ. Анатомія систем</p> <p>Тема 1. Клітина, тканина, органи, системи органів, організм. Будова клітини. Поняття про еукаріоти та прокаріоти. Види та форма клітин. Тканини. Види тканин, поняття. Будова та види епітеліальної тканини. Будова та види сполучної тканини. Будова та види нервової тканини. Будова та види м'язової тканини. Загальні поняття про органи, системи органів, апарати, організм. Зв'язок організму з довкіллям. Типи конституції людини.</p> <p>Тема 2. Анатомія серцево-судинної системи. Загальне поняття про будову серцево-судинної системи. Серце. Будова серця, топографія. Осердя. Будова, топографія. Провідна система серця. Серцеве коло кровообігу. Судини, види судин, будова судин. Велике коло кровообігу. Мале коло кровообігу. Поняття про мікроцеркуляторне русло.</p> <p>Тема 3. Анатомія сечостатевої системи. Макро-будова нирки, топографія нирки. Будова нефрона. Сечоводи, будова та топографія. Будова та топографія сечового міхура. Анатомія чоловічих статевих органів, чоловічий сечівник. Анатомія жіночих статевих органів. Жіночий сечівник, промежина.</p> <p>Тема 4. Анатомія вегетативної нервової системи. Анатомія центрального відділу симпатичної частини вегетативної нервової системи. Анатомія периферійного відділу симпатичної частини вегетативної нервової системи (симпатичний стовбур та сплетіння). Анатомія центрального відділу парасимпатичної нервової системи. Нерви та сплетіння вегетативної нервової системи.</p> <p>Тема 5. Анатомія сенсорних систем. Будова шкіри та її похідні. Анатомія ока та його додаткових структур. Будова органу слуху. Анатомія органу нюху. Орган смаку.</p> <p>Тема 6. Анатомія органів дихання. Органи, що складають систему дихання. Будова зовнішнього носа. Анатомія порожнини носа. Носові ходи. Приносіві пазухи. Анатомія гортані. Будова трахеї і головних бронхів. Легені. Бронхіальне та альвеолярне дерево. Анатомія плеври. Поняття про корені легень. Топографія легень. Середостіння.</p> <p>Тема 7. Анатомія органів травлення.</p>	

Склад системи органів травлення. Будова пристінку рота та анатомія порожнини рота. Анатомія глотки, стравоходу та його топографія. Черевна порожнина та порожнина очеревини. Будова шлунку. Будова печінки та жовчного міхура. Будова підшлункової залози. Будова тонкої кишки, відділи тонкої кишки. Будова та топографія товстої кишки. Анатомія промежини.

Змістовий модуль 2.

Анатомія мозку та кісток.

Тема 8. Анатомія головного мозку.

Складові частини головного мозку (відділи головного мозку). Оболонки головного мозку. Будова півкуль головного мозку. Анатомія проміжного мозку. Анатомія середнього мозку. Анатомія заднього мозку. Анатомія довгастого мозку. Шлуночки головного мозку. Черепно-мозкові нерви.

Тема 9. Анатомія спинного мозку та спинномозкових нервів.

Зовнішня будова спинного мозку. Сегменти спинного мозку. Внутрішня будова спинного мозку. Провідні шляхи спинного мозку. Оболонки спинного мозку. Спинномозкові нерви та сплетіння.

Тема 10. Кістки мозкового черепа.

Будова потиличної кістки. Тъмяна кістка. Анатомія лобової кістки. Решітчаста кістка. Будова клиноподібної кістки. Скренева кістка. її будова.

Тема 11. Кістки лицьового черепа. Череп в цілому.

Характеристика та межі черепа. Нижня носова раковина. Будова слізної кістки. Носова кістка та її будова. Піднебінна кістка. її будова. Анатомія верхньої щелепи. Будова нижньої щелепи. Під'язикова кістка. Анатомія склепіння черепа. Основа черепа. Передня, середня, задня черепні ямки.

Тема 12. Анатомія хребта.

Анатомічна характеристика хребта. Будова хребців. Особливості будови шийних хребців. Грудні хребці. їх будова. Поперекові та крижові хребці. Куприкові хребці. Види з'єднань між хребцями.

Тема 13. Скелет верхньої кінцівки.

Кістки плечового поясу. Ключиця, лопатка. Будова плечової кістки. Анатомія ліктьової кістки. Променева кістка. її будова. Будова кісток зап'ястка. Кістки п'ястка і фаланги пальців. Плечовий та ліктьовий суглоби. З'єднання кісток кисті.

Тема 14. Скелет грудної клітки. Сполучення кісток верхнього плечового поясу та грудної клітки.

Анатомічна характеристика грудної клітки. Ребра. їх будова. Будова грудини. Сполучення кісток верхнього плечового поясу та грудної клітки.

Тема 15. Скелет нижньої кінцівки та кістки тазового поясу, їх сполучення.

Анатомічна характеристика грудної клітки. Ребра. їх будова. Будова грудини. Сполучення кісток верхнього плечового поясу та грудної клітки.

Рекомендована література

Основна:

1. Анатомія людини : навчально-методичні матеріали : робочий зошит / уклад. : Л. С. Апончук, Т. Я. Шевчук, А. П. Романюк ; Волинський національний університет імені Лесі Українки, кафедра анатомії людини. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2025. 145 с.

2. Анатомія людини. У трьох томах. Том перший / А. С. Головацький, В. Г. Черкасов, М. Р. Сапін, Я. І. Федонюк. Вінниця: Нова книга, 2019. 368 с.; Том другий / А. С. Головацький, В. Г. Черкасов, М. Р. Сапін, А. Р. Парахін. Вінниця: Нова книга, 2019. 456 с.; Том третій / А. С. Головацький, В. Г. Черкасов, М. Р. Сапін, А. Р. Парахін. Вінниця: Нова книга, 2019. 376 с.

3. Анатомія, фізіологія дітей с основами гігієни та фізичної культури. Навчальний посібник / В.І. Антонік. – К.: «Видавничий дім «Професіонал». Центр учбової літератури, 2022. -336 с.

Допоміжна:

1. Пикалюк В. С., Лавринюк В. Є., Шевчук Т. Я., Шварц Л. О., Коржик О. В. Спланхнологія. Анатомія серцево-судинної системи. Органи імуногенезу: навчальний посібник. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 300 с

2. Пикалюк В. С., Лавринюк В. Є., Шевчук Т. Я., Бранюк С. Нервова та ендокринна система. Органи чуття. Питання інтеграції системи організму: Навчальний посібник. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 274 с.

3. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: Нейрореабілітація. Підручник для студентів і лікарів / за заг. Ред. В. М. Сокрута. Львів: Видавець ФОП Марченко Т.В., 2024. Т 2. 340 с.

4. Масажна терапія: принципи і практика: пер. 7-го вид. /Сьюзен Г. Сальво; наук. ред. пер. Степан Вадзюк. К.: ВСВ «Медицини», 2024. 857 с.

5. Лишевська М.В., Шаповал С.І, Петрушкевич І.І. Словник спортивних термінів із загальної підготовки для здобувачів вищої освіти (навчальна дисципліна «Фізичне виховання») : науково-методичне видання/ М.В. Лишевська, С.І. Шаповал, І.І. Петрушкевич. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020.208 с.

6. Лишевська М.В., Шаповал С.І, Петрушкевич І.І. Словник спортивних термінів із загальної підготовки для здобувачів вищої освіти (навчальна дисципліна «Фізичне виховання») : науково-методичне видання/ М.В. Лишевська, С.І. Шаповал, І.І. Петрушкевич. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020.208 с.

Рекомендовані курси для поглибленого вивчення дисципліни (неформальна освіта):

<https://prometheus.org.ua/courses-catalog/>

<https://ed-era.com/courses/>

<https://www.enableme.com.ua/ua/article/najkrasi-bezkostovni-onlajn-kursi-dla-ukrainciv-11573>

Система оцінювання результатів навчання:

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо. За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS. Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру. Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів. Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче. Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях. Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Накопичування рейтингових балів із навчальної дисципліни:

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ НА ЕКЗАМЕНІ

Поточне тестування та самостійна робота										Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				ІНДЗ		
T1	T2	T3	T4	МК 1	T5	T6	T7	МК 2			не більше 100
4	5	5	5	5	5	5	7	5	14	40	100

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.
МК – модульний контроль

Силабус відповідає змісту ОПП «Фізична культура і спорт» (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання) спеціальності А7 «Фізична культура і спорт».

Силабус затверджено на засіданні циклової комісії з фізичної культури і спорту, протокол від «28» серпня 2025 р. № 1.

ПОГОДЖЕНО:

Завідувач відділу

освітньої діяльності

Хмельницького фахового коледжу

Наталія ЛУЦКЕВИЧ

Голова циклової комісії

з фізичної культури і спорту

Володимир ПУЧА